

Đề thi vào lớp 10 môn Văn Yên Bái năm 2023 - 2024

Đề thi tuyển sinh vào lớp 10 môn Văn 2023

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TỈNH YÊN BÁI

ĐỀ CHÍNH THỨC
(Đề thi có 01 trang, gồm 05 câu)

KỶ THI TUYỂN SINH TRUNG HỌC
NĂM HỌC 2023 - 2024

Môn thi: Ngữ văn
Thời gian: 120 phút (không kể thời gian giao đề)
Khóa thi ngày: 02/6/2023

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Bà nội dẫn tôi ra vườn, cái nắng sau mưa nóng ngả vàng pha sắc đỏ, những giọt nước còn đọng lại trên tán lá non. Ở đây cái gì cũng chín, từ trái mít, trái đu đủ, trái chanh, đến cả buồng cau. Trái chín đỏ lừ bên hông cau trắng muốt, tóc nội cũng trắng phau phau. Bà nắm tay tôi, bàn tay bà nhăn nheo, gân guốc. Đêm hôm ấy bà mắc mùng cho tôi ngủ, giường lạ ngủ không được. Ba kể hồi trước, ba cùng hai chú ở trên bàn thờ là đồng chí của nhau, các chú ấy hiền ngang và anh dũng lắm, ba bảo nội là một bà mẹ anh hùng. Tôi hơi bất ngờ, lẽ ra anh hùng phải là cao to, đẹp khỏe chứ!

- Vậy nội có súng không ba?
- Nội bán ve chai.
- Bán ve chai cũng là anh hùng hở ba?
- Ừ, nội gánh giỏ đi đầu làng cuối xóm. Nội đưa thư cho ba. Nội mang thức ăn, tin tức.

(Nguyễn Ngọc Tư, *Người mẹ vườn cau*
Trích *Xa xóm Mũi*, NXB Kim Đồng, Hà Nội, 2016)

Thực hiện các yêu cầu sau:

- Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt chính và ngôi kể của đoạn trích trên.
- Câu 2. Tìm hai từ ghép chỉ màu sắc trong câu: "Trái chín đỏ lừ bên hông cau trắng muốt, tóc nội cũng trắng phau phau". Đặt câu với một trong các từ vừa tìm được (không chép lại câu đã cho).
- Câu 3. Chỉ ra và nêu tác dụng của một biện pháp tu từ trong câu: "Ở đây cái gì cũng chín, từ trái mít, trái đu đủ, trái chanh, đến cả buồng cau".

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của lòng biết ơn.

Câu 2. (5,0 điểm)

Phân tích đoạn thơ sau:

Lặn đận đời bà biết mấy nắng mưa
Mấy chục năm rồi, đến tận bây giờ
Bà vẫn giữ thói quen dậy sớm
Nhóm bếp lửa ấp iu nồng đượm
Nhóm niềm yêu thương, khoai sắn ngọt bùi
Nhóm nồi xôi gạo mới sẻ chung vui
Nhóm dậy cả những tâm tình tuổi nhỏ
Ôi kì lạ và thiêng liêng - bếp lửa !

Giờ cháu đã đi xa. Có ngọn khói trăm tàu
Có lửa trăm nhà, niềm vui trăm ngả
Nhưng vẫn chẳng lúc nào quên nhắc nhở:
- Sớm mai này bà nhóm bếp lên chưa ?...

(Bằng Việt, *Bếp lửa*, SGK Ngữ văn 9, Tập một,
NXB Giáo dục Việt Nam, 2018, tr.144, 145)

Hết

Thí sinh không sử dụng tài liệu, cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

Họ tên thí sinh: Số báo danh:
Cán bộ coi thi thứ nhất: Kí tên:
Cán bộ coi thi thứ hai: Kí tên:

Đáp án đề thi vào 10 môn Văn Yên Bái 2023

ĐÁP ÁN THAM KHẢO

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1:

- Phương thức biểu đạt chính: tự sự.
- Ngôi kể: ngôi thứ nhất.

Câu 2:

- Từ ghép chỉ màu sắc: đỏ lừ, trắng muốt.

Câu 3:

- Biện pháp tu từ liệt kê: từ trái mít, trái đu đủ, trái chanh, đến cả
- Tác dụng:
 - + Tạo nhịp điệu cho câu văn.
 - + Nhấn mạnh vẻ đẹp của khu vườn khi trái cây đến độ chín.

II. LÀM VĂN

Câu 1.

1. Mở đoạn

- Giới thiệu vấn đề cần bàn luận: Lòng biết ơn trong cuộc sống của con người.

2. Thân đoạn

- Định nghĩa về "lòng biết ơn": Lòng biết ơn là việc ghi nhớ, trân trọng đối với những người đã giúp đỡ mình, qua đó có thái độ và hành động đúng mực.
- > Lòng biết một truyền thống quý báu của dân tộc ta
- Biểu hiện:

- Trân trọng thành quả cha ông để lại, ghi nhớ những hành động giúp đỡ khi ta gặp khó khăn.
- Biểu hiện thông qua những hành động cụ thể: Tri ân, lan rộng hành động yêu thương, sẻ chia đến những người cần giúp đỡ.

articleads2

- Vai trò của lòng biết ơn:

- Phát huy, kế thừa truyền thống tốt đẹp, giúp con người sống có tình nghĩa, biết yêu thương, san sẻ, gắn kết giữa con người với con người.
- Lòng biết ơn giúp con người hoàn thiện về nhân cách, hướng con người ta đến lối sống nghĩa tình, lành mạnh.
- Lòng biết ơn giúp gây dựng những mối quan hệ tốt đẹp.

- Trách nhiệm của mỗi người:

- Cần biết ơn đối với những người đã từng giúp đỡ, những người đi trước đã mang đến những thành quả, lợi ích.
- Tích cực học tập, rèn luyện để trở thành một người có ích, mang tài năng và sức lực để xây dựng cuộc sống, kiến thiết xã hội.
- Tham gia các hoạt động từ thiện, đền ơn đáp nghĩa để giúp đỡ những người kém may mắn trong xã hội, lan tỏa yêu thương trong cộng đồng.

3. Kết đoạn

- Suy nghĩ về vai trò của lòng biết ơn.

Câu 2.

1. Mở bài

- Giới thiệu tác giả: Bằng Việt

+ Bằng Việt thuộc thế hệ các nhà thơ trưởng thành trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước.

+ Thơ Bằng Việt có giọng điệu tâm tình, trầm lắng, cảm xúc tinh tế, do đó tạo được sức lôi cuốn với bạn đọc.

- Giới thiệu tác phẩm: Bếp lửa
- Giới thiệu khái quát về hai khổ cuối

2. Thân bài

a. Khổ thơ "Lận đận... bếp lửa!"

* Những suy ngẫm sâu sắc của nhà thơ, của đứa cháu về cuộc đời của bà:

[articleads3](#)

*Lận đận đời bà biết mấy nắng mưa
Mấy chục năm rồi, đến tận bây giờ
Bà vẫn giữ thói quen dậy sớm*

Những vần thơ chan chứa bao nghĩa nặng tình sâu của đứa cháu đối với bà. Bà quen dậy sớm để tiếp tục nhóm lên ngọn lửa:

*Nhóm bếp lửa ấp iu nồng đượm
Nhóm niềm yêu thương khoai sắn ngọt bùi
Nhóm nồi xôi gạo mới sẻ chung vui
Nhóm dậy cả những tâm tình tuổi nhỏ*

b. Khổ thơ "Giờ cháu... lên chưa?"

- Cháu đã lớn khôn, đã được sống trong cuộc đời mới thật vui thật đẹp, giữa ngọn khói trăm tàu lửa trăm nhà. Nhưng cháu vẫn không thể quên bếp lửa đơn sơ ấm áp của bà để rồi mỗi ngày đều tự hỏi: "Sớm mai này bà nhóm bếp lên chưa?". Câu hỏi mà cũng là lời khẳng định: Cháu sẽ không bao giờ quên và chẳng thể nào quên được bà và bếp lửa vì đó chính là nguồn cội, là nơi mà tuổi thơ cháu đã được nuôi dưỡng và lớn lên từ đó.

3. Kết bài

- Khẳng định giá trị của tác phẩm
- Tình cảm của em dành cho tác phẩm

